

Nowe Ostrowy, 30 grudnia 2011r.

Objaśnienia do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Nowe Ostrowy na lata 2012-2015

Budżet Gminy Nowe Ostrowy, jak również Wieloletnia Prognoza Finansowa zostały opracowane w oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy prawne a w szczególności o ustawę o finansach publicznych z 27 sierpnia 2009r. oraz ustawę z 27 sierpnia 2009r. - Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych.

W celu precyzyjnego określenia poszczególnych pozycji WPF duże znaczenie miały również przewidywane przez Ministerstwo Finansów kierunki rozwoju sytuacji gospodarczej kraju.

Przystępując do prac nad projektem budżetu Gminy Nowe Ostrowy na 2012 rok zapoznano się z założeniami makroekonomicznymi Rządu na najbliższe lata:

- utrzymanie wzrostu realnego PKB w 2012 roku na poziomie 4%,
- średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych o 2,8%
- wzrost dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych w 2011 roku – 3% w ujęciu realnym,
- w latach 2013-2015 inflacja na poziomie zbliżonym do 2,5%,
- wzrost wynagrodzeń dla nauczycieli od września 2012 o 3,8%
- wzrost finansowania zadań z zakresu administracji rządowej oraz na dofinansowanie zadań własnych o 1,1% w porównaniu do roku 2011.

Gmina Nowe Ostrowy to niewielka wiejska gmina, na którą większość z ustalonych przez MF parametrów nie do końca ma oddziaływanie. Oczywiście, ustalając np. stawki podatkowe musimy niewątpliwie sugerować się stawkami minimalnymi czy maksymalnymi, ale tak naprawdę to nasze potrzeby i możliwości finansowe naszych mieszkańców mają decydujące znaczenie.

Trudno jest również z danych podanych przez MF określić kwoty, które będą należne Gminie Nowe Ostrowy w latach następnych. Dla prawidłowego ustalenia danych korzystano również z wytycznych dotyczących założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego. Zdecydowanie większe znaczenie dla ustalenia prognozowanych dochodów i wydatków ma wykonanie poszczególnych pozycji w latach minionych.

Prognoza finansowa na 2012 rok została opracowana w oparciu o dane z wykonania budżety gminy za lata 2009-2010 i przewidywane wykonanie z 2011 r., dane uzyskane z Ministerstwa Finansów, z Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, Krajowego Biura Wyborczego w Skierniewicach jak również przy wykorzystaniu obowiązujących na terenie gminy uchwał. W październiku 2011 roku Rada

Gminy w Nowych Ostrowach podjęła uchwały podatkowe tj. określające stawki podatku od nieruchomości oraz od środków transportowych, co również ułatwiło ustalenie poszczególnych dochodów budżetowych. Dane dotyczące podatku rolnego przyjęto na podstawie projektu uchwały w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta dla celów podatku rolnego.

Dane w WPF na 2012-2015 rok

Do ustalenia dochodów bieżących na 2012 rok przyjęto następujące parametry:

1. podatki - na podstawie podjętych uchwał,
2. opłaty lokalne - na poziomie przewidywanego wykonania roku 2011
3. dotacje, subwencje i podatek dochodowy od osób fizycznych na podstawie danych otrzymanych z budżetu państwa.

Dochody bieżące ustalone dla Gminy Nowe Ostrowy na lata 2012-2015 (przy uwzględnieniu roku 2009 i 2010)

2009	2010	2011 – przewid. wykonanie	Plan na 2012	2013	2014	2015
10.913.024,52	11.550.415,34	13.062.139,24	13.224.990,45	12.980.000,00	13.300.000,00	13.600.000,00
----	105,8%	113,1%	101,2%	98,1%	102,5%	102,3%

W latach 2009- 2011 Gmina Nowe Ostrowy realizowała szereg projektów unijnych, stąd też w latach 2009-2011 tak znaczący wzrost dochodów bieżących. Realizowane projekty dotyczyły zadań bieżących, były to projekty miękkie realizowane przez gminę, szkoły podstawowe, gimnazjum i GOPS.

Na rok 2012 do realizacji pozostał tylko jeden projekt z wykorzystaniem środków unijnych :”Małe dzieci – wielkie nadzieje”.

W 2012 roku planuje się odzyskać kwotę ok 600.000,00 zł zwrotu podatku VAT od planowanych do realizacji inwestycji w 2012 roku, co znacznie zwiększa plan dochodów bieżących.

W poszczególnych latach budżetowych przyjęto wzrost dochodów, tylko w 2013 roku dochody wydają się nieco niższe, co spowodowane jest wyższą kwotą dochodów roku 2012 spowodowaną zwrotem podatku VAT. Średni wzrost dochodów kształtuje się na poziomie 2,5%.

Jaki będzie faktyczny wzrost w tym zakresie w latach następnych uzależnione będzie od możliwości finansowych mieszkańców gminy oraz kształtujących się stawek w kraju.

Do najważniejszych dochodów bieżących gminy zaliczamy:

- dotacje i subwencje, w tym zakresie przewiduje się nieznaczny wzrost.,
- podatek od nieruchomości, ustalony na podstawie uchwały podjętej w październiku 2011r,
- podatek rolny,
- podatek dochodowy od osób fizycznych.

Na dzień dzisiejszy podatek od nieruchomości od osób prawnych płaci 32 przedsiębiorców działających na terenie gminy.

W latach 2013-2015 nie uwzględniono dochodów z tytułu pozyskiwania środków unijnych na zadania bieżące. Gmina Nowe Ostrowy w każdym roku budżetowym składa kilka wniosków o dofinansowanie ze środków unijnych. W chwili obecnej trudno jest jednak określić, jaka wysokość środków z budżetu UE zasili budżet Gminy Nowe Ostrowy. Warto jednak zwrócić uwagę, że w dochodach bieżących – środki pozyskane z budżetu UE w latach 2009-2011 kształtują się na poziomie 500.000,00 zł rocznie. W roku 2012 jest to kwota 163.392,79 zł ale napewno w trakcie roku budżetowego ulegnie ona znacznemu zwiększeniu.

Dochody majątkowe ustalone dla Gminy Nowe Ostrowy na lata 2012-2015 (przy uwzględnieniu roku 2009 i 2010)

2009	2010	2011 – przewid. wykonanie	Plan na 2012	2013	2014	2015
137.774,08	459.695,31	587.773,40	1.210.101,00	2.050.000,00	340.000,00	40.000,00
----	333,7%	127,9%	205,9%	169,4%	16,6%	11,8%

Dochody majątkowe gminy to przede wszystkim środki z UE na realizację inwestycji, środki od mieszkańców na realizację zadań majątkowych oraz dochody ze sprzedaży składników majątkowych.

Wysokie wykonanie dochodów majątkowych w 2010 roku w porównaniu z latami ubiegłymi wynikało przede wszystkim z otrzymania dotacji z WFOŚ i GW w Łodzi na zadanie dotyczące budowy kanalizacji na terenie gminy.

W roku 2011 uwzględniono planowany zwrot środków z inwestycji realizowanych w 2010 roku z udziałem środków unijnych, pozostała część to darowizny od mieszkańców, jako wkład własny do prowadzonych inwestycji.

W roku 2012 oprócz dochodów ze sprzedaży składników majątkowych zaplanowano również wpływ darowizn od mieszkańców na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków, resztę zwrotu środków z zadania realizowanego w 2010 r w kwocie 839.263,00 zł oraz kwotę 140.838,00 zł zwrot z Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi płatności za I etap realizacji zadania; „Remont i wyposażenie budynku

świetlicy OSP oraz budowa boiska wielofunkcyjnego w msc. Imielno” oraz zadania dotyczącego świetlicy w Bzówkach.

W 2013 roku w dochodach majątkowych uwzględniano dochody ze sprzedaży składników majątkowych, zwrot środków z UM za zadania planowane do realizacji w 2012 roku - „Przebudowa Stacji Uzdatniania Wody oraz budowa przydomowych oczyszczalni ścieków” w kwocie 2.000.000,00 zł – zgodnie z podpisaną umową o dofinansowanie z PROW .

Dochody ze sprzedaży składników majątkowych zostały ustalone w oparciu o posiadaną wycenę nieruchomości jak również na podstawie szacunku własnego. Plan dochodów ze sprzedaży składników majątkowych waha się w granicach 60.000,00 zł rocznie.

Dochody majątkowe z UE stanowią znaczną część dochodów gminy i z roku na rok ulegają znacznemu zwiększeniu. W przypadku tych dochodów, ich zwrot następuje dopiero po zakończeniu etapu bądź całkowitym rozliczeniu zadania. Z reguły zadanie kończy się w danym roku budżetowym, natomiast zwrot środków następuje w roku następnym bądź po jeszcze dłuższym okresie czasu. Nie jest to jednak zależne od gminy ale od instytucji nadrzędnych, kontrolujących i zatwierdzających składane wnioski o płatność.

Wydatki bieżące (bez odsetek i prowizji od pożyczek i kredytów) na lata 2012-2015 (przy uwzględnieniu roku 2009 i 2010)

2009	2010	2011 – przewid. wykonanie	Plan na 2012	2013	2014	2015
10.030.323,26	10.846.223,05	12.761.081,94	11.642.607,00	11.280.000,00	11.500.000,00	11.750.000,00
----	108,1%	117,6%	91,2%	96,9%	102%	102,1%

Wydatki bieżące mają niewątpliwie związek z otrzymanymi dochodami. Jak już pisano wcześniej, w latach 2009-2011 Gmina pozyskiwała znaczące środki z budżetu UE na projekty miękkie. Realizując tego typu zadania bardzo często trzeba również zabezpieczać środki własne na ewentualny wkład własny. W lata 2009-2011 wydatki bieżące gminy znaczenie wzrosły dzięki realizacji projektów.

W latach 2013-2015 w związku z zaciągnięciem w latach poprzednich zobowiązań nie planuje się znaczącego zwiększania środków na wydatki bieżące, tym bardziej, że w latach 2012-2014 planowane są do realizacji duże inwestycje z wydatków majątkowych.

Gmina każdego roku wydaje również więcej środków na zadania własne wynikające z Pomocy Społecznej oraz na zadania wynikające z działu 801 – oświata i wychowanie.

Największą grupę wydatków bieżących stanowią wynagrodzenia i pochodne. Wysokość wynagrodzeń uzależniona jest od wielu czynników: zakładanej podwyżki płac przez BP dla nauczycieli, stopnia awansu zawodowego, liczby pracowników w danym roku budżetowym, wysokości odpraw w danym roku, wysokości naliczanych nagród jubileuszowych, ilości zawartych umów zlecenia, planowanej liczby zatrudnionych pracowników w ramach robót publicznych itp.

W budżecie Gminy Nowe Ostrowy na 2012 rok przyjęto wzrost płac dla nauczycieli – zgodnie z przyjętymi założeniami MF oraz dla pracowników obsługi w jednostkach oświatowych.

Oprócz wydatków na wynagrodzenia znaczącą kwotę w budżecie zajmują wydatki związane z funkcjonowaniem jst. W WPF w tej pozycji przyjęto wydatki z rozdziałów 75022-75023.

Jak wynika z tabeli wydatki na ten cel również nieznacznie wzrastają. Wydatki obejmują przede wszystkim obsługę Rady Gminy (biuro rady, diety dla radnych) oraz wydatki związane z funkcjonowaniem urzędu (wynagrodzenia, zakup materiałów, oleju opałowego i inne).

Biorąc pod uwagę przewidywany % inflacji, wzrost w tych rozdziałach nie jest zbyt duży. Uwzględniono tutaj ewentualne podwyżki cen w opłacie za energię elektryczną, oleju opałowego. W rozdziale 75023 duża część wydatków to wynagrodzenia. Uchwalone diety dla radnych przyjęto na podstawie obowiązującej uchwały w tym zakresie. Pozostałe wydatki przeliczono na podstawie przewidywanego wykonania roku 2011.

Wydatki na projekty realizowane przy udziale środków, o których mowa w art.5 ust. 1 pkt. 2 również stanowią znaczną część wydatków ogółem. W 2009 r. była to kwota 808.563,88 zł, w 2012 – 189.266,00 zł, z tym, że w roku budżetowym 2012 gmina będzie się starała pozyskać kolejne środki na realizację projektów z udziałem środków europejskich.

W WPF pokazano również nadwyżki i wolne środki w latach 2009-2011. Wiarygodne dane możliwe są dopiero po zamknięciu roku budżetowego.

Niewątpliwie bardzo ważną pozycją w WPF są spłaty i obsługa długu. Gmina Nowe Ostrowy z roku na rok zaciąga kolejne zobowiązania, by móc realizować zadania inwestycyjne. Zaciągnięcie pożyczki lub kredytu wiąże się ze spłatami zobowiązań w kolejnych latach budżetowych.

Z danych ewidencji księgowych oraz z zawartych umów wynika, że zadłużenie gminy na koniec 2011 roku (po uwzględnieniu całości zaplanowanych rozchodów) będzie kształtowało się na poziomie 2.234.487,12 zł w tym pożyczki z BGK na wyprzedzające finansowanie 839.263,00 zł.

Zaciągnięte zobowiązania:

1. Umowa nr 157/OW/P/2007 z WFOŚiGW w Łodzi
2. Umowa nr 015/OW/P/2009 z WFOŚiGW w Łodzi

3. Umowa nr PROW321.11.00410.10 i PROW313.11.00055.10

4. Umowa nr 62/OW/P/2010 z WFOŚiGW w Łodzi

Kształtowanie się spłat rat kapitałowych w latach 2012-2018 (przy uwzględnieniu roku 2009 i 2010)

2009	2010	2011 – przewid. wykonanie	Plan na 2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
95.000,00	243.246,40	593.445,00	1.276.880,00	2.497.616,40	783.554,40	1.340.000,00	1.500.000,00	1.180.000,00	1.121.432,12
-----	256%	244%	215,2%	195,6%	31,4%	171%	111,9%	78,7%	95%

Spłaty zaciągniętych pożyczek ustalono na podstawie zawartych umów a planowane do zaciągnięcia pożyczki na podstawie własnego harmonogramu spłat.

W zadłużeniu gminy widnieje kwota 60.000,00 zł, środki, które umową umorzenia nr U10043/07157 zostanie zdjęte z zadłużenia po spełnieniu określonych warunków wynikających z umowy z WFOŚiGW w Łodzi.

Pożyczka z BGK w Łodzi została zaciągnięta w 2010 roku na realizację zadania:

1. „Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami w miejscowości Ostrowy oraz sieci wodociagowych Miksztal-Rdutów i Imielinek-Nowe Ostrowy”.

W 2012 roku planuje się zaciągnąć kolejną pożyczkę z BGK w Łodzi w kwocie dofinansowania tj. 2.000.000,00 zł na zadanie: „Przebudowa Stacji Uzdatniania Wody oraz budowa przydomowych oczyszczalni ścieków” oraz na II etap zadania „Remont i wyposażenie budynku strażnicy OSP oraz budowa boiska wielofunkcyjnego w miejscowości Imielno” w kwocie 215.163,00 zł. Spłatę zaplanowano w momencie wpłaty środków przez UM w Łodzi na konto gminy tj. w 2013 roku. W załączniku dotyczącym WPF wskazujemy w odpowiedniej kolumnie kwoty pożyczek z BGK, które podlegają wyłączeniom zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych.

Oprócz spłat rat kapitałowych ważną rolę w budżecie odgrywają wydatki na obsługę długu.

Do WPF przyjęto wysokość odsetek zgodnie z harmonogramami załączonymi do umów z WFOŚ i GW w Łodzi, natomiast dla planowanych pożyczek przyjęto oprocentowanie w wysokości 3% w stosunku rocznym. Od momentu zaciągnięcia do momentu spłaty odsetki ulegają systematycznemu zmniejszeniu, co jest widoczne w poszczególnych latach wieloletniej prognozy finansowej.

Należy pamiętać o tym, że spłaty odsetek i prowizji od pożyczek i kredytów zaliczają się do wydatków bieżących gminy, natomiast spłaty rat kapitałowych – do rozchodów budżetu gminy.

Wydatki majątkowe na lata 2012-2015 (przy uwzględnieniu roku 2009 i 2010)

2009	2010	2011 – przewid. Wykonanie	Plan na 2012	2013	2014	2015
2.412.565,32	2.384.677,12	866.992,70	6.789.429,45	2.400.000,00	2.200.000,00	500.000,00
-----	98,8%	36,3%	783,1%	35,3%	91,7%	22,7%

Wysokość wydatków na inwestycje uzależniona jest przede wszystkim od możliwości finansowych gminy. Aby móc realizować założone cele, bardzo często trzeba posiłkować się dodatkowymi środkami finansowymi w postaci pożyczek i kredytów. Niestety coraz większe zadłużenie gminy powoduje, że w latach następnych (kiedy przypadają do spłaty raty kapitałowe) te możliwości finansowe są ograniczone.

Gmina Nowe Ostrowy jak widać w WPF z roku na rok stara się zwiększać wydatki na zadania inwestycyjne. W 2010 roku, skorzystaliśmy z pożyczek z BGK w Łodzi na realizację dwóch znaczących inwestycji. Dzięki dofinansowaniu z budżetu UE, po otrzymaniu zwrotu poniesionych wydatków, spłacimy ponad milionowe zadłużenie gminy.

W roku 2012 planowane inwestycje też w większości finansowane są z pożyczek i kredytów. Jak już wspomniano wyżej, gmina zamierza wystąpić do BGK w Łodzi o pożyczkę na realizację inwestycji dofinansowanych środkami UE.

W WPF w latach 2013-2015 wydatki majątkowe ulegają zmniejszeniu, co spowodowane jest obciążeniem budżetu przez spłaty pożyczek. Sytuacja ulegnie zmianie, jeśli tylko uda się gminie skorzystać z pomocy finansowej UE.

Jak widać w tabeli, w momencie, kiedy spłaty ulegają znacznemu zmniejszeniu zwiększają się środki na realizację zadań inwestycyjnych.

Gmina Nowe Ostrowy ma wiele potrzeb i w miarę pozyskiwania środków, jak również przy pomocy pożyczek z WFOŚiGW w Łodzi (są korzystne ze względu na możliwość umorzenia) czy BGK stopniowo te potrzeby realizujemy.

W WPF wyodrębniono również wydatki majątkowe objęte limitem (zawarte szczegółowo w tabeli przedsięwzięć) oraz wydatki na projekty realizowane przy udziale środków z budżetu UE.

Kolejną znaczącą pozycją wieloletniej prognozy finansowej są przychody.

Tak jak już wspomniano wcześniej, bez zaciągnięcia długu nie było by w pełni możliwości realizacji zadań inwestycyjnych.

Przychody na lata 2012-2015 (przy uwzględnieniu roku 2009 i 2010)

2009	2010	2011 – przewid. wykonanie	Plan na 2012	2013	2014	2015
1.377.660,52	1.318.029,00	289.239,00	5.353.825,00	1.217.616,40	893.554,40	0,00
-----	95,7%	21,9%	1851%	22,7%	73,4%	----

Przy spłatach rat kapitałowych wskazano umowy na podstawie których gmina zaciągnęła zobowiązania. Wszystkie pożyczki długoterminowe zaciągane są na realizację inwestycji.

W chwili obecnej, gmina zabezpiecza na realizację wykonania inwestycji środki własne przy pomocy zwykłych kredytów i pożyczek. Chcąc zrealizować założone cele zadłużanie gminy jest nieuniknione.

W WPF zaplanowano zaciąganie zobowiązań w postaci pożyczek do 2014 roku, tak by zbyt mocno nie obciążać budżetu. Poza tym środki, które zostają na inwestycje są na tyle znaczące, że uda się wykonywać drobne zadania majątkowe bez konieczności zaciągania kolejnych zobowiązań.

Bardzo ważną pozycją w WPF jest kwota długu gminy. W przypadku gminy Nowe Ostrowy, pozycja ta jest ściśle powiązana zarówno z przychodami, rozchodami i wydatkami majątkowymi.

Kształtowanie się poziomu zadłużenia gminy w latach 2012-2018 (przy uwzględnieniu roku 2009 i 2010)

2009	2010	2011 – przewid. wykonanie	Plan na 2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1.534.229,27	2.609.011,87	2.234.487,12	6.311.432,12	5.031.432,12	5.141.432,12	3.801.432,12	2.301.432,12	1.121.432,12	0,00
----	170%	85,6%	282,5%	79,7%	102,2%	73,9%	60,5%	48,7%	

Jak wynika z tabeli od 2009 roku gmina zadłuża się w sposób znaczący. Jest to związane z realizacją inwestycji o czym wspomniano przy analizowaniu wydatków majątkowych.

Na koniec 2012 r. zadłużenie znacząco wzrosło. Rok 2012 będzie przełomowy w zadłużaniu się gminy, ale jeżeli uda się pozyskać środki z budżetu UE sytuacja może wyglądać znacznie bardziej optymistycznie.

W latach kolejnych gmina będzie starała się zniwelować zadłużenie i realizować te zadania, które w najmniejszym stopniu obciążą budżet.

Z danych zawartych w WPF wynika, że od 2009 roku do 2012 roku gmina będzie osiągała deficyt budżetowy. Jest to związane z realizacją dużych, jak na budżet tak niewielkiej gminy zadań inwestycyjnych. Jest to jednak jedyna możliwość, by zwiększyć atrakcyjność Gminy Nowe Ostrowy jak również poprawić standard życia jej mieszkańców. Dopiero od 2013 roku zaczniemy odnotowywać nadwyżkę budżetową, z której pokrywać będziemy zadłużenie gminy. Niestety realizacja znaczących inwestycji nie będzie możliwa do momentu ustabilizowania sytuacji finansowej gminy.

WPF podaje również wskaźniki informujące o sytuacji finansowej gminy Nowe Ostrowy na lata 2009-2015. Według tych wyliczeń nie ma niebezpieczeństwa przekroczenia któregoś ze wskaźników wynikających z ustawy o finansach publicznych. W 2012 i 2013 roku nie zostaje spełniony wskaźnik art. 243 ufp (wskaźnik informacyjny), ponieważ uwzględnia on w spłatach również kwoty wyłączeń. Po uwzględnieniu wyłączeń jest on zgodny.

Ważną informacją jest również fakt, iż zgodnie z przepisami nowej ustawy o finansach publicznych - art. 242, Gmina Nowe Ostrowy spełnia zasadę bilansowania się budżetu operacyjnego.